

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121201558
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6121201558.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu PaedDr. H. F., J., G. art., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. X. XX, XXX XX J., právne zastúpeného: Slávik & Co. s.r.o., Budovateľská 3, 080 01 Prešov, IČO: 47 252 367, proti žalovanému: Obec Šarišské Michaľany, Kpt. Nálepku 42/18, 082 22 Šarišské Michaľany, IČO: 00 327 808, právne zastúpeného: PALŠA A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s r.o., Masarykova 13, 080 01 Prešov, IČO: 36 492 086, o zaplatenie 5.835,00 Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 19C/1/2023-157 zo dňa 01. 06. 2023, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.835,00 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.167,00 Eur od 21.04.2020 do zaplatenia, zo sumy 1.167,00 Eur od 21.05.2020 do zaplatenia, zo sumy 1.167,00 Eur od 21.06.2020 do zaplatenia, zo sumy 1.167,00 Eur od 21.07.2020 do zaplatenia, zo sumy 1.167,00 Eur od 21.08.2020 do zaplatenia, to všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a vo výroku II. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 6 ods. 12 písm. b) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“), § 4 ods. 3 písm. b) a ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“), § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády“).

3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že žalobca ako zriaďovateľ súkromnej základnej umeleckej školy dňa 09.12.2019 požiadal žalovaného v zmysle § 6 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z. z. o dotáciu za r. 2020, o čom rozhodol žalovaný vydaním všeobecne záväzného nariadenia (VZN) č. 04/2019 zo dňa 17.12.2019, účinného od 01.01.2020, na ktorom sa uznieslo obecné zastupiteľstvo žalovaného. Súd konštatoval, že VZN nebolo doposiaľ zrušené zákonom predpokladaným spôsobom, preto je platné a záväzná. Súd prvej inštancie mal za nesporné, že ku dňu 15.09.2019 žalobca vykazoval 128 žiakov, z ktorých 51 žiakov študovalo v individuálnej forme a 77 žiakov sa zúčastňovalo kolektívnej formy vyučovania. Žalovaný mal v zmysle VZN č. 04/2019 vyplácať žalobcovi dotáciu vo výške 5.835,00

Eur mesačne, t. j. 1/12 zo sumy 70.020,00 Eur [(51 x 920,00 Eur) + (77 x 300,00 Eur)]. Súd mal tiež za nesporné, že žalovaný uvedenú sumu krátil, a to z dôvodu nepriaznivej prognózy výberu dane z príjmu fyzických osôb mesačne o sumu 1.167,00 Eur. Podľa názoru súdu prvej inštancie mohol žalovaný pristúpiť ku kráteniu dotácie až po schválení zmeny VZN, čo vyplýva z článku 3 bodu 5 VZN. Okrem toho mal súd prvej inštancie konštatovať, že výška dotácie mohla byť v priebehu rozpočtového roka upravená na základe zmeny právnej úpravy (nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z.), čo však preukázané nebolo. Rovnako nebolo preukázané, aby v prípade žalovaného došlo k úprave rozpočtu obce na rok 2020 z dôvodu poklesu podielu na výnosoch dane z príjmov. Vzhľadom na to, že žalovaný nepristúpil zmene VZN, bol naďalej povinný uhrádzať žalobcovi dotáciu v pôvodne schválenej výške do augusta 2020 vrátane, nakoľko od 01.09.2020 došlo k zmene sídla ZUŠ. Súd prvej inštancie súčasne uviedol, že sa nestotožnil s tvrdením žalovaného o nutnosti zastaviť konanie z dôvodu neodstránenia väd návrhu, nakoľko súd mal za to, že žaloba je bez väd, návrh je určitý, zrozumiteľný a vykonateľný a nevyplýva z nej namietanie žiadneho rozhodnutiu orgánu verejnej správy. Podľa súdu prvej inštancie sa žalobca domáhal aplikovania všeobecne záväzného právneho aktu obce. Súd preto nevidel dôvod na postup podľa § 129 CSP. Súd prvej inštancie poukázal aj na tvrdenie žalobcu o tom, že k vyplácaniu dotácií dochádzalo na základe všeobecne záväzného nariadenia, a nie na základe osobitných správnych rozhodnutí. Navyše ani žalovaný netvrdil, aby pri vyplácaní dotácií musel byť po schválení všeobecne záväzného nariadenia vydaný individuálny správny akt. Takáto skutočnosť nevyplýva ani zo zákona č. 596/2003 Z. z. účinného v rozhodnom čase. Až novela, a to zákon č. 507/2021 Z. z. účinný od 01.01.2022 zakotvil povinnosť uzatvoriť Zmluvu o poskytnutí finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na dieťa, žiaka alebo na poslucháča. Súd prvej inštancie ako irelevantnú posúdil námietku žalovaného o tom, že krátenie výšky dotácie na prevádzku a mzdy bolo oznámené aj vlastným zariadeniam obce, pretože za rozhodné v spore nepovažoval zistenie, že ku kráteniu dotácií došlo aj vo vzťahu k iným subjektom. Súd mal tiež preukázané splnenie povinnosti žalobcu zdokladovať využitie vyplatenej dotácie, a preto žalobca nemal povinnosť vrátiť ani časť dotácie žalovanému a nemohlo tak dôjsť ani k započítaniu pohľadávok. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobe vyhovel a keďže žalovaný bol podľa článku 4 ods. 2 VZN povinný vyplácať pomernú časť dotácie do 20. dňa príslušného mesiaca, priznal žalobcovi aj úroky z omeškania vo výške 5,00 % ročne od 21. dňa príslušného mesiaca.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v zmysle zásady zodpovednosti za výsledok v spore priznal v celom rozsahu úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie čo do výrokov I. a II. podal odvolanie žalovaný tvrdiac, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súčasne rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie podal z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP.

6. Poukazujúc na odôvodnenie súdu prvej inštancie obsiahnuté v napadnutom rozsudku žalovaný poukázal na bod 17. odôvodnenia uznesenia Najvyššieho správneho súdu SR (kompetenčného senátu Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho správneho súdu SR) sp. zn. 1SKomp/21/2022 zo dňa 23.06.2022, ktorý uviedol, že úlohou civilného súdu preto bude prostredníctvom odstraňovania väd podania žalobcu posúdiť (§ 129 v spojení s § 10 CSP), či s ohľadom na charakter návrhu vo veci samej prejednávany prípad vôbec patrí do právomoci súdov, a či nemal, vzhľadom na návrh, ktorým žalobca v zásade brojí proti postupu správneho orgánu pri vyplácaní dotácii, najskôr rozhodnúť príslušný orgán verejnej správy. Podľa žalovaného však súd prvej inštancie na uvedené nezareagoval a aj z tohto dôvodu rozhodol nesprávne a v rozpore so zákonom. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na to, že súdu prvej inštancie navrhoval zastavenie konania, prípadne odmietnutie podania, resp. postúpenie veci. S odkazom na citované rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR žalovaný doplnil, že v danom prípade nejde o žalobu podanú podľa § 131 a 137 CSP. Podľa žalovaného súd prvej inštancie nepostupoval spôsobom vyplývajúcim mu zo zákona v spojení s uznesením kompetenčného senátu, pričom svoj postup a rozhodnutie dostatočne nezdôvodnil. Okrem toho žalovaný uviedol, že v spore nebolo preukázané, aby žalobca skutočne dotáciu zákonom stanoveným spôsobom spotreboval, ako to súdu v žalobe tvrdil. Na základe toho žalovaný navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietne. Uplatnil si aj nárok na náhradu trov celého konania.

7. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s nesprávnym právnym posúdením, nesprávnym skutkovým zistením a porušením práva na spravodlivý proces a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. Ako vyplýva z obsahu odvolania žalovaného, ten súdu prvej inštancie vytýkal predovšetkým to, že vec prejednal a rozhodol, hoci podľa jeho názoru, a to poukazujúc najmä na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 1Skomp/21/2022 zo dňa 23.06.2022, vec nepatrí do právomoci súdu.

11. K uvedenej námietke odvolací súd uvádza, že Civilný sporový poriadok predstavuje základný procesný kódex civilného práva. Podľa tejto procesnej normy postupujú súdy, ktoré prejednávajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci a zároveň neexistuje iný právny predpis ako napríklad Civilný mimosporový poriadok, či Správny súdny poriadok, ktorý by vo svojich ustanoveniach presúval prejednanie daného problému do iného právneho režimu.

12. Podstatou problému žalobcu je, že žiada o doplatenie dotácie za mesiace apríl až august 2020, pričom o dotáciu požiadal dňa 09.12.2019 podľa § 6 ods. 12 písm. b) zákona č. 596/2003 Z. z. O výške, účele a použití dotácie rozhodol žalovaný všeobecne záväzným nariadením č. 04/2019 schváleným dňa 17.12.2019 a účinným dňa 01.01.2020. Oznámením zo dňa 29.04.2020 mu však žalovaný oznámil, že výšku dotácie za mesiac 04/2020 na prevádzku a mzdy pre zriaďovateľa súkromnej základnej umeleckej školy bude krátiť z dôvodu poklesu podielu z výnosu daní z príjmu fyzických osôb. Žalovaný žalobcovi dotáciu nevyplatil ani na základe výzvy zo dňa 02.11.2020 doručenej žalovanému dňa 03.11.2020. Žalobca sa v tomto konaní domáha od žalovaného zaplataenia konkrétnej sumy, ktorá mu bola krátaná za mesiace 04/2020 až 08/2020. Inými slovami žalobca sa domáha doplatenia zvyšku dotácie podľa všeobecne záväzného nariadenia.

13. V naznačených súvislostiach odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. k. 8Sžk/25/2017-64 z 28. februára 2018, v ktorom vyslovil aj toto: „Podľa názoru kasačného súdu na základe citovaných zákonných ustanovení možno konštatovať, že financovanie súkromných základných umeleckých škôl zabezpečuje štát, a to z podielov na výnosoch daní z príjmov fyzických osôb, ktoré poukazuje obciam, na území ktorých sú tieto školy zriadené. Obce na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu daní z príjmov na nasledujúci kalendárny rok zbierajú údaje o počte žiakov základných umeleckých škôl podľa stavu k 15. septembru začínajúceho školského roka, od ktorých sa potom odvíja výška príspevku štátu na financovanie tohto typu škôl. V závislosti od počtu žiakov obec na základe žiadosti zriaďovateľa súkromnej základnej umeleckej školy poskytuje zriaďovateľovi na nasledujúci kalendárny rok dotáciu na mzdy a prevádzku školy. Výšku finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku na žiaka súkromnej základnej umeleckej školy a ďalšie podrobnosti financovania školy určuje obec všeobecne záväzným nariadením. Z uvedeného vyplýva, že zdroje financovania súkromnej základnej umeleckej školy, ktoré poskytuje obec jej zriaďovateľovi, pochádzajú zo štátom vybraných daní a sú určené práve na tento a žiaden iný účel. Zriaďovateľ, ktorý požiadal obec o dotáciu na mzdy a prevádzku súkromnej základnej umeleckej školy a odovzdal na začiatku predchádzajúceho školského roka informácie o počte žiakov, má právny nárok na poskytnutie dotácie voči obci, na území ktorej je škola zriadená. Nie je teda na uvážení obce, či dotáciu zriaďovateľovi poskytne alebo nie. Nemôže ani klásť zriaďovateľovi podmienky poskytnutia dotácie, ktoré nie sú stanovené zákonom. Obec má podľa zákona oprávnenie i povinnosť vykonávať finančnú kontrolu na úseku hospodárenia s finančnými prostriedkami pridelenými súkromnej základnej umeleckej škole a kontrolovať efektívnosť a účelnosť ich využitia, a to právnymi nástrojmi, ktoré jej vyplývajú zo zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite.“

14. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR vo veciach napr. 1KO/40/2017, 1KO/42/2017, 1KO/46/2017 konštatoval okrem iného aj to, že ak sa žalobca žalobným petitom domáha zaplataenia

konkrétnej sumy, a nie preskúmania zákonnosti rozhodnutia alebo postupu orgánu obce, z tohto žalobného petitu súd musí vychádzať. Správny súd o žalobnom návrhu na plnenie rozhodnúť nemôže.

15. Odvolací súd zdôrazňuje, že žaloba o zaplatenie sumy je žalobou podľa § 137 písm. a) CSP, ktorú prejednávajú a o ktorej rozhodujú civilné súdy. Túto tézu zdôraznil aj Najvyšší správny súd SR v rozhodnutí sp. zn. 1Skomp/21/2022 zo dňa 23.06.2022. V označenom rozhodnutí kompetenčný senát uzavrel, že jeho záver o právomoci civilného súdu nie je bezpodmienečný a že úlohou súdu bude prostredníctvom odstraňovania väd podania žalobcu posúdiť (§ 129 v spojení s § 10 CSP), či s ohľadom na charakter návrhu vo veci samej prejednávany prípad vôbec patrí do právomoci súdov a či nemal, vzhľadom na návrh, ktorým žalobca v zásade brojí proti postupu správneho orgánu pri vyplácaní dotácií, najskôr rozhodnúť príslušný orgán verejnej správy.

16. S ohľadom na uvedené súd prvého stupňa vyzval žalobcu na oznámenie rozhodujúcich skutočností. Žalobca uviedol, že k vyplácaniu dotácií nedochádzalo na základe individuálnych správnych rozhodnutí, ale na základe všeobecne záväzného nariadenia. V spojení s uvedeným mal súd prvej inštancie za dostatočne preukázané, že petit žaloby považuje za určitý, zrozumiteľný a vykonateľný, nestotožnil sa s tvrdením žalovaného o potrebe zastaviť konanie z dôvodu neodstránenia väd podania a nevzhliadol ani dôvod na postup podľa § 129 CSP. Súd konštatoval, že v prejednávanej veci žalobca nenamietal rozhodnutie orgánu verejnej správy, ale domáhal sa aplikovania všeobecne záväzného nariadenia.

17. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ust. § 2 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), podľa ktorého každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde. Žalobca sa pri podaní predmetnej žaloby neodvolával na žiadnu časť hypotézy tejto právnej normy. No ak by odvolací súd šiel vo svojich úvahách ďalej, pravdepodobne žalobca mohol podať žalobu voči inému zásahu orgánu verejnej správy, ktorý mu fakticky zadržíva dotáciu z už tvrdených dôvodov. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Formálne prísne vzaté žalobca mohol využiť žalobu, ktorú mu ponúka SSP, ale tak neučinil. Podal však civilnú žalobu o zaplatenie sumy, a to na základe platného, účinného, nezmeneného a nezrušeného všeobecne záväzného nariadenia. V prejednávanej veci neprebiehala správne konanie, výsledkom ktorého by bolo administratívne rozhodnutie, voči ktorému by žalobca mohol podať opravný prostriedok. O výške a splatnosti dotácie rozhodol žalovaný vydaním všeobecne záväzného nariadenia. Časť dotácie nevyplatil žalobcovi v lehote splatnosti, čo znamená, že fakticky zadržal časť dotácie. Nárok na vyplatenie dotácie si žalobca uplatňuje žalobou na plnenie v zmysle CSP. Rovnako ako súd prvého stupňa, tak aj odvolací súd je toho názoru, že žaloba na plnenie nemá vady. Ak teda súd prvej inštancie nepostupoval formálne postupom podľa § 129 CSP, ale vyzval žalobcu na oznámenie rozhodujúcich skutočností, postupoval logicky a v dostatočnej miere na to, aby posúdil, že nárok uplatnený žalobcom patrí do právomoci civilného súdu.

19. Na tomto mieste považuje odvolací súd za dôležité poukázať na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), ktorý uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, pričom pri interpretácii a aplikácii právnych predpisov vychádza zo zmyslu a účelu príslušnej právnej úpravy a dbá o to, aby prijaté riešenie bolo akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, I. ÚS 57/07, IV. ÚS 182/07). Výklad relevantných právnych noriem nemôže byť taký formalistický, aby sa ním v konečnom dôsledku nielen zmaril účel požadovanej súdnej ochrany, ale aj zabránilo v prístupe k súdnej ochrane z dôvodov, ktoré nemožno v právnom štáte spravodlivo pričítať účastníkovi konania, ktorý sa tejto ochrany domáha. Ústavný súd v rámci svojej judikatúry tiež vyslovil, že základné právo na súdnu ochranu (resp. právo na spravodlivé súdne konanie) je v demokratickej spoločnosti natoľko favorizované, že pri jeho výkone neprichádza do úvahy (zo strany súdov) ani jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojoľné) obmedzenie, či dokonca popretie (napr. I. ÚS 2/08).

20. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak vec prejednal a rozhodol, a tak poskytol právnu ochranu, pretože opačný prípad by znamenal odmietnutie spravodlivosti, čo je neprípustné. V tejto veci si žalobca zvolil právny prostriedok ochrany svojich práv v podobe žaloby na plnenie. Svoj nárok odvodzoval zo zákonnej úpravy a následne vydaného všeobecne záväzného nariadenia. Žalobca nežiadal o preskúmanie zákonnosti postupu či rozhodnutia orgánu verejnej správy, čo v okolnostiach tohto prípadu nevylučuje, aby podal žalobu na plnenie. Odvolací súd zastáva názor, že úlohou všeobecného súdu, v danom prípade súdu prvej inštancie, bolo poskytnúť materiálnu ochranu práv subjektu, ktorý sa ochrany dovoľal. Súd prvej inštancie svoju povinnosť splnil.

21. Ak žalovaný namietal, že žalobca nepreukázal použitie poskytnutej dotácie na stanovený účel, nie je zjavné, kam s touto námietkou mieril. Totiž žalovaný vôbec neuplatnil kompenzačnú námietku, a preto správne konštatoval súd prvej inštancie, že nevznikol dôvod na započítanie pohľadávky. Odvolací súd už len dopĺňa, že za situácie, že žalovaný danú skutočnosť tvrdil, ale ju nijako nepreukázal (napr. výsledkami finančnej kontroly), je toto zistenie vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku bez právneho významu.

22. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti (výrok I.) a v súvisiacom výroku o trovách konania (výrok II.) potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

23. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Úspešnému žalobcovi žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli, keďže k žalovaným podanému odvolaniu sa nevyjadril. Žalovaný nebol v odvolacom konaní úspešný, keďže na základe ním podaného odvolania odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Preto odvolací súd žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a vyslovil, že žalovaný nemá na ich náhradu právo.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).